

Debatt

debatt@itromso.no

Bladet Tromsø, Postboks 1028. 9260 Tromsø

Faks: 77 64 06 02

Flere elever + mindre penger = mindre frafall?

Uttalelse fra alle lærernes fagforeninger på Breivika videregående skole.

Ny økonomimodell skal gi større oversikt – sa Troms fylkeskommune i desember 2007. Det de ikke sa, var at skolens budsjetter skulle bli drastisk redusert og problemene henvist til den enkelte skole. Vi – lærerne ved Breivika videregående – skole roper herved varsku til alle som bryr seg om hvordan elevene skal sikres forsvarlig utdanning. Her er det dramatiske nedskjæringer på gang!

Da den nye tildelingsmodellen ble tillyst, ble vi alle lovet at ingen skulle få mer enn 3 % reduksjon av tildelingene. Breivika videregående skole har fått 3 % reduksjon. I tillegg har vi fått to hele klasser mer enn i fjor, og da skulle en jo tro at de tillyste nedskjæringerne rettet seg etter dette. Vi kan da ikke både få flere klasser og mindre penger? Men det får vi. Og da blir realiteten slik at vi i gjennomsnitt får penger til å avholde 32 undervisningstimer per klasse, mens elevene har rett til 35 timer. Dette er enkel regning – her ser vi alle at det ikke er penger til å gjøre det skolen er pålagt. Vi protesterer herved!

I tillegg er det slik at konsumprisindeksen – de generelle prisøkningene i samfunnet – ligger på 3,1 % (mai 2007 – mai 2008; SSB). Disse prosentene må jo legges til fylkeskommunens nedskjæringer. Da har vi 6,1 % mindre penger og 5 % flere elever, en reell nedgang på 11 %, ikke 3%!

For å holde budsjettene, må vi slå sammen klasser og ha større grupper å undervise i.

Dette vanskeliggjør tilpasset undervisning. Vi skjønner alle at når elevgruppene blir 30 i stedet for 15, blir det mindre tid til hver enkelt elev.

All forskning viser at forelesninger for store grupper er den minst effektive læringsmetoden. Det er slik vi lærer minst, og det er da elevene føler seg minst hjemme. Men her har vi ikke noen valg, det er dette vi blir nødt til å gjøre når vi nå får mindre tildelinger fra fylkeskommunen. Det er ikke nok penger til å gi elevene alle undervisningstimer i egen klasse. I tillegg har vi fått opplyst at siden tildelingene til spesialundervisningen – altså tildelingen til de elevene som ifølge loven har rett til ekstra hjelp for å nå sine mål – også er betydelig redusert. Hvordan vil egentlig Troms fylkeskommune at undervisningen av elevene på videregående skoler skal foregå?

Å tro at dette er veien å gå for å hindre frafall i videregående skole, er i beste fall en regnefeil. Det blir vanskeligere å drive skole etter fylkets nedskjæringer. Frafall hindres best ved at lærerne får tid til å se hver enkelt elev og tilpasse undervisningen for hver og en. Det er det ikke penger til her! Og det er slett ikke penger til spesialundervisning, ikke engang etter det minstemål loven pålegger oss å ha den.

Lærernes fagforeninger ved Breivika videregående skole – Tekna, Skolenes Landsforbund og Utdanningsforbundet står her sammen og roper varsku til alle som vil og kan høre!

Skilte foreldre og informasjon

Hvorfor skal det være vanskeligere for en far enn en mor å få informasjon om sitt eget barn fra barnehage og skole etter et samlivsbrudd? Jeg vet det er slik, for jeg er selv skilt fra moren til vår sønn. Jeg har hatt store problemer med å få informasjon fra barnehagen da han gikk der, og nå er det like vanskelig å innhente informasjon om ham fra skolens ansatte.

Skolens plikt

Det er rart at skolens ledelse ikke vet om sin plikt til å opplyse begge foreldrene om hvordan barna har det på skolen. At en far må mase om å få den informasjonen han har krav på, er både kritikkverdig og nedverdiggende. Dette til tross for tross at det står i barneloven at en far med foreldreansvar skal ha samme informasjon som en mor, både fra barnehage og skole. I forhold der far har hovedansvaret for barnet er det omvendt.

Jeg håper det snart kommer en lov som er klar på opplysningsplikten i offentlig forvaltning, slik at den som ikke har hovedansvaret for sitt barn slipper å mase om dette. Det er slitsomt i lengden for både voksen og barn, og en svært nødvendig måte å fyre opp under konflikten mellom foreldrene på. Særlig vanskelig for dem som bor et stykke unna barnet, og kun har kontakt med barnet annen hver helg og i ferier, eller mindre.

Man har jo fått til dette når det gjelder barnebidrag. Her beregnes bidraget ut fra begge foreldrenes inntekt, så de nye bidragsreglene er i det minste rettferdig.

Nytt lovforslag

Har registrert at det har kommet et forslag om at en mor ikke lengre skal kunne ta med ungen/ungene og flytte langt unna barnefare, og motsatt hvis det er far som har den daglige omsorgen.

Dette kom fram i en radiodebatt mellom Aleneforeldreforeninga og Foreningen 2 Foreldre, hvor han fra Aleneforeldreforeninga tok kvinnene i forsvaret. Han sa at det var et dumt forslag, for hvis far ikke var enig med mor om hennes flytting, så måtte de til meglings, og hvis meglingen ikke bidro til enighet så måtte de til retten. Det koster masse penger for mor, sa han.

Det er rart at skolens ledelse ikke vet om sin plikt til å opplyse begge foreldrene om hvordan barna har det på skolen.

Men, han nevnte ingenting om hva det koster en far å kjempe for sitt barn gjennom retten. Slik situasjonen er i dag kan en mor ta med seg barnet å flytte hvor hun vil i landet, uten at faren har noe han skulle ha sagt. Dette betyr at mange barn mister kontakt med den andre forelderen, og dette kan da ikke være verken forsvarlig eller rettferdig for barnet?!

Jeg håper denne loven kommer snart, slik at en mor ikke bare kan flytte hvor hun vil, og slik at det fjerner behovet for at mange fedre må gjennom advokater og retten for at barna skal få beholde sine venner i nærmiljøet, barnehage, skole og kontakten med sin far.

Retten til kontakt

Barn har rett til kontakt med begge sine foreldre, så derfor ønsker jeg at fedre, og andre som berøres av samlivsbrudd, vil kjempe for sine barn/barnebarn/tantebarn/søskenbarn gjennom å engasjere seg for den nye loven, stå på og ikke gi opp.

Jeg har selv kjempet for å beholde kontakt med barnet midt. Heldigvis vant jeg gjennom et rettsforlik, og jeg er ganske fornøyd med et forlik selv om jeg ikke fikk det helt som jeg ville. Jeg innser at fordi jeg bor et stykke unna barnet på grunn av min jobbsituasjon, er det vanskelig med mer enn såkalt vanlig samvær. Det er jo tross alt bedre en intet samvær.

Råd og veiledning fikk jeg fra Foreningen 2 Foreldre (F2F) – meld deg inn hos dem, de for-tjener virkelig støtte-medlemmer. De arrangerer både møter og stands i byen i tillegg til den viktige veiledningstjeneste.

T.I.D.

Intet nytt fra Natur og Ungdom

Av Kai Rune Mortensen

Svar til Anne-Katrine Berglund, Natur og Ungdom.

Svaret på mitt innlegg var ganske som forventet, og bekrefter bare at NU ikke evner å tenke utenfor boksen. Å avfeie et forslag om å fjerne årsavgiften på bil som tåpelig, uten å kunne begrunne det, viser bare at Berglund og NU fortsatt ikke skjønner «bæra» av de økonomiske mekanismene ved et bilhold. At noen er så heldig å kunne levere i barnehagen uten bil, betyr ikke at det lar seg gjøre for alle.

Man kan alltid diskutere hvordan samfunnet i dag er skrudd sammen, men det er veldig transportavhengig. På 70-tallet jobbet bare far ute, mor var husmor og kunne velge mellom to-tre kolonialbutikker i nabolaget. Barna var lite med i organiserte fritidstilbud, men sprang ned på løkka når leksene var gjort. Skal vi forsøke å skru tiden tilbake til en slik hverdag? Da har dere jammen litt av en oppgave foran dere. Og ja, det siste er ironisk ment.

OL som brekkstang

Så kan man satse på en storstilt kollektivutbygging her i byen, gjerne t-bane med hyppige avganger. Det er en utfordring med Tromsø som har et langstrakt bosettingsmønster, i motsetning til byer som kan ekspandere radielt, men alt lar seg sikkert gjøre om det ble tilført midler. Nettopp derfor kunne et OL være muligheten til å starte med blanke ark.

Når det gjelder jernbane, ser ikke jeg heller for meg at den blir ferdig fra Bodø innen 2018. Men strekningen Narvik-Tromsø burde kunne realiseres, og Evenes benyttes under arrangementet. OL-prosjektet kunne være pådriver for å starte utbyggingen. At jernbane eller annen transport ikke er tatt med i OL-budsjettet, er jo naturlig, det har jo ingenting direkte med arrangementet å gjøre. Men det vanlige er at vertsnasjonen ruster opp infrastrukturen der lekene skal foregå. Noe annet ville være overraskende i denne sammenheng.

Jeg ser ikke for meg OL-anlegg i byen som visuell raseri, slik Berglund prøver å fremstille det. Det var det som var poenget med min sammenligning; at noen er mer bekymret for byens grøntarealer enn villmarka, og jeg mente altså i spissformuleringen at Bukta ikke er villmark.

Det er teknologiske utfordringer med å bygge vindmøllerparker til havs, og noen av bygdene på Kvaløya har akutt behov for strømforsyning. Men det siste bør kunne løses på alternative måter, og hvorfor slik hast med å bygge vindmøllerparker? Det er hevdet at produksjonen av en vindmøllgenerator er mer CO2-krevende enn det som den samme generatoren klarer å levere av CO2-fri energi. Norge har fortsatt mange vassdrag å ta av, selv om også det dessverre fører til inngrep i naturen. Men det er et bedre alternativ enn vindmøller.

Kjører når vi må

Siden det er tydelig at NU-folket ikke har noen erfaring som bilister, så få nå dette på plass en gang for alle: Det store flertallet av norske bilister kjører ikke mer enn nødvendig. Blir det dyrere, så kjøres det like mye, siden det ikke er reelle

alternativer. Om drivstoffet plutselig skulle bli 3-4 kroner billigere (!) pr. liter, så ville de heller ikke kjøre mer!

Vi kjører bil når vi må, vi tar ikke en ekstra tur rundt Tromsøya bare fordi drivstoffet en dag er rimeligere! Vi kjører heller ikke en ekstra tur uten mål og mening på en strekning der veien er blitt utbedret. Men om jeg en dag måtte kjøre den veien, ville bilen slippe ut mindre CO2 på akkurat den kjøreturen fordi veien var utbedret! Multipliser dette med antallet nødvendige kjøreturer rundt i landet, og da får SINTEF rett i at utbedring av veier vil redusere utslippene radikalt. Samtidig ville det å redusere de faste kostnadene til bilholdet bidra til at flere kunne velge å la bilen stå flere dager i uka, med god samvitighet. Er dette så vanskelig å forstå?

Dyr billigbensin

Det blir hevdet at Norge har Europas billigste bensin i forhold til kjøpekraften. Det hjelper ikke mye når bilene er mye dyrere i innkjøp enn i andre land. Årsaken er høye fiskalavgifter, som ikke brukes til miljøltiltak. Det som en ny bil koster, klarer du aldri å tjene inn på "billig bensin", på grunn av verditap. Bil er en investering med garantert tap, og er ikke noe man skifter ut like fort som ei skjorte til 99,50 kjøpt på Cubus.

Skal vi kjøpe en diesebil i dag, dere, og en hybridbil neste uke? Det verste er at man ikke kan stole på hva som vil belønnes som miljøriktig valg. Den ene dagen dieseler med partikkelfilter, den neste dagen uten filter. Så blir det vel etanolbiler, helt til de ser at de fattige landene får lide fordi avlingene brukes til etanolfremstilling. Da må man vel sette opp avgiftene på bioetanol og biodiesel?

Skjønner NU at folk ikke tør å satse miljøvennlig, når begrepet innhold endrer seg hele tiden?

Forblindet antipati

Gro H. Brundtland lanserte et klokt slagord; å tenke globalt, handle lokalt. Å handle lokalt er nettopp det tromsøværingene har gjort gjennom snart 20 år gjennom Tromsøavgiften. Til og med båtseiere har vært med på å betale utbyggingen av gang- og sykkelveier i byen. Legg så til alle de andre statlige avgiftene, og det er betydelige beløp bilistene bidrar med.

Det må være lov å stille kritiske spørsmål ved hvor mye av disse summene som kanaliseres tilbake, både til veier og kollektivtrafikk. Hvorfor kan ikke NU spille på lag med bilistene, og kreve øremerking av disse midlene? Hvorfor denne forblindede antipatien mot bilistene?

Historien har vist at om man skal få til store samfunnsendringer, så er man nødt til å forankre prosjektet i folket. Det betyr å snu fokus fra forbyder/formynder-rolle, til en rolle som tilbyder av gode ideer og samspill.

Til slutt vil jeg bare minne om ordene til mottaker av siste års Nobels fredspris, R. K. Pachauri på vegne av FN's klimapanel: "Det er viktig at dere i Vesten ikke får redusert levestandard, for det er dere som skal være lokomotivet til å løse fremtidens miljøutfordringer."